

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

VERSLAG VIERJAARLIJKS BEZOEK

Xaveriuschool

Plaats : Sittard
BRIN nummer : 04EP|OKE 01|SO
Onderzoeksnummer : 282085
Datum onderzoek : 27 februari 2015
Datum vaststelling : 9 juni 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	VERVOLG	11

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs bezocht op 27 februari 2015 de Xaveriusschool. Deze school verzorgt (voortgezet) speciaal onderwijs aan leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar met complexe belemmeringen in de sociale en emotionele ontwikkeling en/of gedragsproblemen. Dit verslag heeft alleen betrekking op de afdeling speciaal onderwijs.

Vierjaarlijks bezoek

De school heeft een basisarrangement en is minstens vier jaar niet bezocht voor een inspectieonderzoek. Om die reden komt zij in aanmerking voor een vierjaarlijks bezoek.

Opbrengsten en opbrengstgerichtheid

Het centrale thema van een vierjaarlijks bezoek is: hoe werkt deze school aan haar opbrengsten? De basis voor het bezoek ligt in het Toezichtkader 2012 (voortgezet) speciaal onderwijs. Dit toezichtkader bevat een waarderingskader voor het speciaal onderwijs en een waarderingskader voor het voortgezet speciaal onderwijs. Tijdens het bezoek richt de inspectie zich op de indicatoren 1.1 tot en met 1.4 uit het aspect 'opbrengsten' en op indicator 8.2 uit het aspect 'kwaliteitszorg'. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten van de school en op de opbrengstgerichtheid in het kader van de kwaliteitszorg. Meer informatie over het toezichtkader voor het (voortgezet) speciaal onderwijs is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Risicoanalyse

Bij het bezoek betrok de inspectie de uitkomsten van de jaarlijkse risicoanalyse. Waar nodig gaf de school een nadere toelichting. Daarnaast analyseerde de inspectie de opbrengstgegevens van de school en raadpleegde zij het jaarverslag 2013, het schoolplan 2011-2015 en de schoolgids 2014/2015.

Gesprekken en lesbezoeken

Tijdens het bezoek sprak de inspectie met de schoolleiding en de commissie voor de begeleiding. Verder bestudeerde zij leerlingdossiers en observeerde ze drie lessen. Het betrof op voorstel van de school een les rekenen in groep 5-6, een les spelling in groep 7-8 en een les rekenen/taal in groep 3-4. De lessen vonden plaats op de locatie 'Station 29' in Guttecoven, een locatie van Xaverius voor kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum.

Uitkomsten van het vierjaarlijks bezoek

De inspectie beoordeelt bij het vierjaarlijks bezoek geen indicatoren en geeft geen toezichtarrangement af. Indien zij grote risico's aantreft, zet zij het bezoek alsnog om in een risicogericht kwaliteitsonderzoek. Hiervoor maakt zij in overleg met het bestuur een vervolgspraak.

2 BEVINDINGEN

In deze paragraaf legt de inspectie de bevindingen vast van het vierjaarlijks bezoek. Per indicator beschrijft zij of en zo ja, welke opbrengstgegevens de school verzamelt en analyseert. Dit geeft een beeld van hoe de school zich ten aanzien van de indicator ontwikkelt.

Algemene indruk

De afgelopen twee schooljaren richtte de school met de hulp van een onderwijsbegeleidingsdienst een systeem in om opbrengstgericht te kunnen werken. Zij formuleerde normen voor cognitieve en sociale opbrengsten en voerde instrumenten en procedures in om doelgericht aan opbrengsten te werken en deze te kunnen meten en evalueren. Op eigen kracht zet zij de ontwikkelingen op dit gebied nu voort met veel aandacht voor de professionalisering van de teamleden. Als ontwikkelpunt benoemt zij onder andere de verdere versterking van het systeem van leerlingenzorg. Zo werkt de school onderwijsarrangementen uit die aan het ontwikkelingsperspectief van de leerling gekoppeld zijn. Deze arrangementen moeten het onderwijsleerproces planmatig aansturen en bevorderen dat leerlingen hun beoogde uitstroomprofiel waarmaken. In het ontwikkeltraject maakt de school bovendien waar nodig keuzes om het leerstofaanbod te vernieuwen. Op dit moment kan de school niet aantonen dat leerlingen zich op het einde van de schoolloopbaan naar verwachting ontwikkeld hebben. Zij heeft echter de voorwaarden gerealiseerd om hiertoe binnen afzienbare tijd wel in staat te zijn. Ook verzamelt zij bestendigingsgegevens. Voor de door- en uitstroom naar de vervolgvoorzieningen onderhoudt de school intensieve contacten met ouders en onderwijspartners.

Indicator 1.1.

Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor cognitieve opbrengsten.

Bevindingen:

Bij deze indicator betreft de inspectie ook indicator 8.2: *De school evalueert jaarlijks de cognitieve resultaten van de leerlingen.*

De school stelde voor de beide so-locaties voorlopige schoolstandaarden vast op basis van de uitstroomgegevens over de schooljaren 2010-2014. Voor de so-locatie Station 29 in Guttecoven ligt de standaard hoger dan voor de so-locatie Valkstraat in Sittard. Dit hangt samen met de verschillen in leerlingkenmerken

tussen beide locaties, zoals onder andere de hoogte van het IQ. Op basis van de schoolstandaarden formuleerde de school ambities. Zij verwacht dat de meeste leerlingen van Station 29 uitstromen naar vmbo-t of havo/vwo. Van de Valkstraat stromen de meeste leerlingen naar verwachting uit naar vmbo-basis/kader of naar het praktijkonderwijs. Voor de verschillende uitstroombestemmingen legde de school leerstandaarden vast. Deze bepaalde zij op basis van te bereiken tussen- en eindniveaus op de methodeonafhankelijke toetsen voor de vakken rekenen, technisch lezen en spelling. Ook maakte zij uitstroomprofielen voor taal en rekenen, waarin de te bereiken einddoelen beschreven staan. Met deze standaarden en ambities legde Xaverius een basis om opbrengstgericht te werken. Voor het einde van schooljaar 2014/2015 wil de school de feitelijke toetsresultaten van de leerlingen tegen de schooleigen normen afzetten. Hiermee kan zij dan conclusies trekken over de kwaliteit van de leerresultaten van de leerlingen op school- en groepsniveau. Ook verschaft zij zich zo input voor de evaluatie van de opbrengsten in het kader van kwaliteitszorg. Aan de uitkomsten van de evaluaties kan zij vervolgens consequenties verbinden voor de inrichting van het onderwijs.

Indicator 1.2.

Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor sociale opbrengsten.

Bevindingen:

De school stelde een pedagogische leerstandaard vast op basis van de niveaus op de ced-leerlijnen voor de aspecten leren leren, sociaal gedrag en zelfbeeld. Ook legde zij de einddoelen voor die drie ontwikkelingsgebieden in uitstroomprofielen vast. Kort geleden voerde de school een genormeerd instrument in om de pedagogische ontwikkeling van de leerlingen te meten. Bij de implementatie van dit meetinstrument is veel aandacht uitgegaan naar de eenduidige toepassing ervan, bijvoorbeeld om leraren op dezelfde gronden tot het oordeel 'adequaat' te laten komen. Bij de vaststelling van de pedagogische standaard ontdekte de school dat het leerstofaanbod voor de sociale en emotionele ontwikkeling te weinig aansloot bij de doelen van de leerlijnen en van het meetinstrument. Dit leidde tot de aanschaf van een nieuwe methode voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Ook de sociale opbrengsten wil de school voor het einde van schooljaar 2014/2015 op groeps- en schoolniveau meten, beoordelen en evalueren.

Indicator 1.3.

De gerealiseerde uitstroombestemmingen van de leerlingen liggen ten minste op het niveau van de landelijke standaarden voor opbrengsten.

Bevindingen:

De school heeft een onderwijsaanbod waarmee ze de leerlingen in voldoende mate voorbereidt op een tussentijdse doorstroom naar een reguliere school voor (speciaal) basisonderwijs en op een einduitstroom naar regulier of speciaal voortgezet onderwijs. De leerlingen verwerven kennis, vaardigheden en attitudes met behulp van methodes en leerlijnen die dekkend zijn voor de kerndoelen. De school past een weloverwogen procedure toe om leerlingen die zich bovengemiddeld ontwikkelen, tussentijds te laten 'schakelen' naar een reguliere basisschool. Daarnaast laat de school soms leerlingen van twaalf jaar met een leerachterstand langer speciaal onderwijs volgen, als dit hun kansen vergroot om op een hoger niveau uit te stromen. Ouders en leerlingen krijgen een schooladvies en voldoende hulp om een passende vervolgbestemming te vinden. In alle gevallen is er sprake van een zogenaamde 'warme overdracht'. Leerlingen die op cognitief gebied vmbo-t, havo of vwo aankunnen, maar die op pedagogisch gebied zijn aangewezen op het voortgezet speciaal onderwijs, moeten daarvoor naar een school in Maastricht of Heerlen. De reguliere scholen voor voortgezet onderwijs zijn over het algemeen onvoldoende toegerust om aan de specifieke behoeften van deze leerlingen tegemoet te komen. In het kader van passend onderwijs zoeken ketenpartners naar een oplossing. Op dit moment is het nadeel van de reisafstand voor enkele ouders aanleiding om hun kind op vso Xaverius te laten inschrijven, waar het profiel vmbo-t of hoger niet wordt aangeboden. Wel kunnen de leerlingen daar een vmbo-kader diploma halen met eventueel voor enkele vakken een certificaat op vmbo-t niveau.

Indicator 1.4.

De school voldoet aan de landelijke standaard voor bestendinging.

Bevindingen:

De school gaat na of leerlingen zich in de vervolgvoorziening succesvol handhaven. Zij zendt hiervoor vragenlijsten naar de scholen waar de leerlingen naartoe zijn uitgestroomd. De vragenlijst is tevens een tevredenheidsmeting. Ook vindt er overleg plaats met de commissie voor de begeleiding van vso Xaverius. Bij de laatste risicoanalyse van de inspectie voldeed de school aan de landelijke norm voor bestendinging. In de uitwisseling met de vervolgvoorzieningen stelt de school zich op de hoogte van wat de leerlingen voor het vervolgtraject nodig hebben. Bovendien brengen de leraren jaarlijks

een verplicht bezoek aan een reguliere school en nodigt Xaverius reguliere scholen uit om een kijkje te nemen op de so-locaties. Ook de bijeenkomsten met de scholen voor basis en speciaal basisonderwijs binnen de eigen stichting versterken het zicht op het onderwijscontinuüm.

3 VERVOLG

De inspectie stelde tijdens het vierjaarlijks bezoek aan Xaverius, afdeling speciaal onderwijs, geen risico's vast die het noodzakelijk maken het toezichtarrangement opnieuw in overweging te nemen. Het basisarrangement blijft daarom gehandhaafd. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en eventueel een themaonderzoek.

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

VERSLAG VIERJAARLIJKS BEZOEK

Xaveriusschool

Plaats : Sittard
BRIN nummer : 04EP|OKE 02|VSO
Onderzoeksnummer : 282087
Datum onderzoek : 26 februari 2015
Datum vaststelling : 9 juni 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	VERVOLG	11

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs bezocht op 26 februari 2015 de Xaveriuschool. Deze school verzorgt (voortgezet) speciaal onderwijs aan leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar met complexe belemmeringen in de sociale en emotionele ontwikkeling en/of gedragsproblemen. Dit verslag heeft alleen betrekking op de afdeling voortgezet speciaal onderwijs.

Vierjaarlijks bezoek

De school heeft een basisarrangement en is minstens vier jaar niet bezocht voor een inspectieonderzoek. Om die reden komt zij in aanmerking voor een vierjaarlijks bezoek.

Opbrengsten en opbrengstgerichtheid

Het centrale thema van een vierjaarlijks bezoek is: hoe werkt deze school aan haar opbrengsten? De basis voor het bezoek ligt in het Toezichtkader 2012 (voortgezet) speciaal onderwijs. Dit toezichtkader bevat een waarderingskader voor het speciaal onderwijs en een waarderingskader voor het voortgezet speciaal onderwijs. Tijdens het bezoek richt de inspectie zich op de indicatoren 1.1 tot en met 1.4 uit het aspect 'opbrengsten' en op indicator 8.2 uit het aspect 'kwaliteitszorg'. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten van de school en op de opbrengstgerichtheid in het kader van de kwaliteitszorg. Meer informatie over het toezichtkader voor het (voortgezet) speciaal onderwijs is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Risicoanalyse

Bij het bezoek betrok de inspectie de uitkomsten van de jaarlijkse risicoanalyse. Waar nodig gaf de school een nadere toelichting. Daarnaast analyseerde de inspectie de opbrengstgegevens van de school en raadpleegde zij het jaarverslag 2013, het schoolplan 2011-2015 en de schoolgids 2014/2015.

Gesprekken en lesbezoeken

Tijdens het bezoek sprak de inspectie met de schoolleiding en de commissie voor de begeleiding. Verder bestudeerde zij leerlingdossiers en observeerde ze drie lessen. Het betrof op voorstel van de school een les rekenen in leerjaar 2, een les wiskunde in leerjaar 4a en een les Nederlands in leerjaar 1. De lessen vonden plaats op de locatie Geestraat in Geleen. Dit is een locatie van Xaverius voor jongeren op vmbo-b/k niveau met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs.

Uitkomsten van het vierjaarlijks bezoek

De inspectie beoordeelt bij het vierjaarlijks bezoek geen indicatoren en geeft geen toezichtarrangement af. Indien zij grote risico's aantreft, zet zij het bezoek alsnog om in een risicogericht kwaliteitsonderzoek. Hiervoor maakt zij in overleg met het bestuur een vervolgspraak.

2 BEVINDINGEN

In deze paragraaf legt de inspectie de bevindingen vast van het vierjaarlijks bezoek. Per indicator beschrijft zij of en zo ja, welke opbrengstgegevens de school verzamelt en analyseert. Dit geeft een beeld van hoe de school zich ten aanzien van de indicator ontwikkelt.

Algemene indruk

De afgelopen twee schooljaren richtte de school met de hulp van een onderwijsbegeleidingsdienst een systeem in om opbrengstgericht te kunnen werken. Zij formuleerde normen voor cognitieve en sociale opbrengsten en voerde instrumenten en procedures in om doelgericht aan opbrengsten te werken en deze te kunnen meten en evalueren. Op eigen kracht zet zij de ontwikkelingen op dit gebied nu voort met veel aandacht voor de professionalisering van de teamleden. Als ontwikkelpunten benoemt de school onder andere de uitbreiding van het aanbod voor de leerlingen die geen diploma kunnen halen en een betere afstemming van aanbod, leerlijnen en meetinstrument voor de sociale en emotionele ontwikkeling. Ook het systeem van leerlingenzorg vraagt om verdere versterking. Zo werkt de school onderwijsarrangementen uit die aan het ontwikkelingsperspectief van de leerling gekoppeld zijn. Deze arrangementen moeten het onderwijsleerproces planmatig aansturen en bevorderen dat leerlingen hun beoogde uitstroomprofiel waarmaken. Op dit moment kan de school niet aantonen dat leerlingen zich op het einde van de schoolloopbaan naar verwachting ontwikkeld hebben. Zij heeft echter de voorwaarden gerealiseerd om hiertoe binnen afzienbare tijd wel in staat te zijn. Ook verzamelt zij bestendingsgegevens. Voor de door- en uitstroom naar de vervolgvoorzieningen onderhoudt de school intensieve contacten met ouders, leerlingen en ketenpartners, waaronder scholen voor vo, vso en mbo, het samenwerkingsverband en de gemeente.

Indicator 1.1.

Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor cognitieve opbrengsten.

Bevindingen:

Bij deze Indicator betreft de inspectie indicator 8.2: De school evalueert jaarlijks de cognitieve resultaten van de leerlingen.

De school stelde voor de beide vso-locaties voorlopige schoolstandaarden vast op basis van de uitstroomgegevens over de schooljaren 2008-2013. Voor de

vso-locatie in Geleen ligt de standaard hoger dan voor de vso-locatie in Sittard. Dit hangt samen met de verschillen in leerlingkenmerken tussen beide locaties, zoals onder andere de hoogte van het IQ. Op basis van de schoolstandaarden formuleerde de school ambities. Zij verwacht dat de leerlingen van Geleen uitstromen naar arbeid of naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) op niveau 1 of 2. In Sittard stromen de leerlingen naar verwachting uit naar mbo op niveau 2 of 3. Voor de verschillende uitstroombestemmingen legde de school leerstandaarden en uitstroomprofielen vast. Voor leerlingen die met een vmbo-basis of -kader diploma uitstromen naar het mbo op niveau 2 en 3 is daarbij het programma voor toetsing en afsluiting richtinggevend. De voortgang meet de school met behulp van methodeafhankelijke en methodeonafhankelijke toetsen. Voor de overige leerlingen die uitstromen naar een entreeopleiding of naar arbeid bepalen de referentieniveaus (1F en 2F) de norm. Met de standaarden en ambities heeft Xaverius een basis gelegd om opbrengstgericht te werken. Voor het einde van schooljaar 2014/2015 wil de school de feitelijke resultaten van de leerlingen tegen de schooleigen normen afzetten. Hiermee kan zij dan conclusies trekken over de kwaliteit van de leerresultaten van de leerlingen op school- en groepsniveau. Ook verschaft zij zich zo input voor de evaluatie van de opbrengsten in het kader van kwaliteitszorg. Aan de uitkomsten van de evaluaties kan zij vervolgens consequenties verbinden voor de inrichting van het onderwijs.

Indicator 1.2.

Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor sociale opbrengsten.

Bevindingen:

De school stelde een pedagogische leerstandaard vast op basis van de niveaus op de ced-leerlijnen voor de sociale en emotionele ontwikkeling. Voor de keuze van de pedagogische einddoelen in de uitstroomprofielen liet zij zich informeren door het vervolgonderwijs en het werkveld waar de leerlingen naartoe uitstromen. De school beschikt over een genormeerd instrument om de pedagogische ontwikkeling van de leerlingen te meten. Leraren volgden scholing om het meetinstrument eenduidig toe te passen. Bij de vaststelling van de pedagogische standaard deed zich de vraag voor of het leerstofaanbod voor de sociale en emotionele ontwikkeling wel voldoende aansluit bij de doelen van de leerlijnen en van het meetinstrument. Mogelijk leidt dit tot de aanschaf van een nieuwe methode voor sociale vaardigheden. Ook de sociale opbrengsten wil de school voor het einde van schooljaar 2014/2015 op groeps- en schoolniveau meten, beoordelen en evalueren.

Indicator 1.3.

De gerealiseerde uitstroombestemmingen van de leerlingen liggen ten minste op het niveau van de landelijke standaarden voor opbrengsten.

Bevindingen:

De school heeft een onderwijsaanbod waarmee ze de leerlingen in voldoende mate kan voorbereiden op een uitstroom naar een vorm van vervolgonderwijs tot en met mbo niveau 3. Leerlingen die het profiel vmbo-basis/kader (b/k) volgen, worden opgeleid voor een diploma. De school kent geen profiel voor de theoretische leerweg van het vmbo (vmbo-t). Hiervoor zijn de leerlingen aangewezen op het reguliere vo of op vso-scholen in Heerlen of Maastricht. Wel kunnen leerlingen die bovengemiddeld presteren enkele vakken op vmbo-t volgen, waarvoor zij in combinatie met een vmbo-kader diploma losse certificaten kunnen halen. Leerlingen die op cognitief gebied vmbo-t, havo of vwo aankunnen, maar die op pedagogisch gebied zijn aangewezen op het voortgezet speciaal onderwijs kunnen in hun eigen regio op deze niveaus geen volledig diploma halen. Op dit moment is het nadeel van de reisafstand voor enkele ouders aanleiding om dan toch maar voor vso Xaverius te kiezen. In het kader van passend onderwijs zoeken de ketenpartners naar een oplossing. Samen met vso De Buitenhof en vso De Zonnewijzer in Heerlen heeft de school een Crebo (Centraal Register Beroepsopleidingen) -erkenning gekregen om de entreeopleiding te kunnen aanbieden, die de eerdere AKA opleiding vervangt. Het samenwerkingsverband VO steunt deze ontwikkeling, die ervoor bedoeld is een goede uitstroom van kwetsbare jongeren naar mbo-2 of arbeid te realiseren. Voor de diplomalijn vmbo-b/k gebruikt de school methodes die dekkend zijn voor de kerndoelen. De tussen- en eindniveaus liggen voor de gehele leerroute vast, in de bovenbouw in de vorm van een programma voor toetsing en afsluiting. Het aanbod voor de leerlingen die geen diploma kunnen halen, moet de school nog koppelen aan de kerndoelen en de referentieniveaus. Vooral het aanbod voor een kleinere groep leerlingen die rechtstreeks uitstromen naar arbeid, vraagt nadere uitwerking. Om de leerstof waar nodig af te stemmen op specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen, werkt de school voor iedere route arrangementen uit voor basis, excellent en intensief. De school spant zich in om leerlingen en ouders tijdig over de vervolgbestemmingen te informeren. Ook helpt zij hen bij het vinden van een passende plek binnen het vervolgonderwijs of op de arbeidsmarkt. In alle gevallen vindt er een gesprek plaats. In het mbo wil de school het liefst de mentor spreken, maar die is meestal pas laat bekend. Op dit moment kunnen de in het mbo aanwezige ambulante begeleiders van Xaverius de instroom van vso-leerlingen vaak nog ondersteunen. Bij de overdracht naar arbeid gaat het meestal niet om een vaste

arbeidsplek. Vanaf dit schooljaar zal de jongerenconsulent van de gemeente bij het overgangstraject naar arbeid betrokken zijn.

Indicator 1.4.

De school voldoet aan de landelijke standaard voor bestendinging.

Bevindingen:

De school gaat na of leerlingen zich in de vervolgoorziening succesvol handhaven. Zij zendt hiervoor vragenlijsten naar de scholen waar de leerlingen naartoe zijn uitgestroomd. De vragenlijst is tevens een tevredenheidsmeting. Bij de laatste risicoanalyse van de inspectie voldeed de school aan de landelijke norm voor bestendinging. In de uitwisseling met de vervolgoorzieningen stelt de school zich op de hoogte van wat de leerlingen voor het vervolgtraject nodig hebben. Een evaluatie van de bestendingingsgegevens heeft nog niet plaatsgevonden.

3 VERVOLG

De inspectie stelde tijdens het vierjaarlijks bezoek aan Xaverius, afdeling voortgezet speciaal onderwijs, geen risico's vast die het noodzakelijk maken het toezichtarrangement opnieuw in overweging te nemen. Het basisarrangement blijft daarom gehandhaafd. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en eventueel een themaonderzoek.